

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1921

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η ΕΝ ΤΩ ΣΧΟΛΕΙΩ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τὸ Σχολαῖον δὲν δὲ ἐκκλῆται
καλῶς τὸ ἔργον τοῦ ἐάν οἱ νεαροὶ
παῖδες οὗς προπαρασκευάζει διὰ τῆς
ζωῆς, μετὰ πενταετῆ ἡ εξαετῆ δι-
δασκαλίαν, δὲν ἔχουσι τὴν πρὸς τὸ
ἐαυτὸν τοὺς ἐμπιστοσύνην, τὴν γαλήνην

[Μεταφρασις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας

Μία άγνωστος σελis των ηρεμων

Τὴν 19ην Αὐγούστου διὰ πάλιν τὸ τάγμα ναὶ καταβὰς πρὸς δυσμάς τοῦ Πολιτεῖ λήφθησαν καὶ ἐκείνην ἡμέραν ἐκβάρησαν τὸ Π τάγμα. Μόλις χάρις πρὸς ἐπίθεαν ἔπαυσε μὲ ἀφρον ἀπὸ σπῆγος αἰτῶν, βαλλόμενον ἀπὸ πυρὰ περικοῦ καὶ πυροβόλου χωρὶς ναὶ ἔχη κανένα μέρος αἰὶ καλυφθῇ. Οἱ στρατιῶται τραυματίζονται ἀσφραῖς. Ἐκ τῶν διουτηγόντων λόγων ἀξιωματικῶν ἀπομνημονεύονται δύο. Οἱ τραυματίαι εἵχοντο τοὺς τραυματιοφορεῖς διὰ τὰ μεταφερθῶναι κείθεν, ἀλλὰ τὸ πῦρ τῶν Τούρκων δὲν ἄφηνε κανένα ναὶ πληρωθῆναι. Ἀπομένον μόνον 60 στρατιῶται ἐκ τοῦ τάγματος καὶ οὗτοι μὲ ἐφ' ὅσπου λάβουν καὶ ψάλλονται τὸν «Ἀπὸν» ὡσὺν μὲ τὸν λοχαγὸν κ'. Παπαδόπουλον καὶ τοὺς δύο σώους ἀξιωματικοὺς πρὸς τὸν λόφον τοῦ Πολιτεῖ. Σφαίραι τοὺς θερίζουν, ἀλλ' αὐτοὶ ἀπέχονται ἀνερχόμενοι τὸν λόφον φωνάζοντες «ἀέρας». Ἡ πάλιν ἐκεῖ ἐρωτική, ὄσον καὶ ἄνισος. Οἱ Τούρκοι βάλλουν ἀδικῶνα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δὲ μὴς τὸν ἥρωον τοῦτον κερταμένη καὶ τραπέαντα ἐκ πυρῆς, ἀφίονον καὶ λήσαντα εἰς καὶ πτωχόν.

Ἐπὶ δὲ ἡμέτερος ἐμναιναν ἀκεί οἱ 4
γεροὶ στρατιῶται μετὰ τοὺς ἀξιωμα-
τικούς των κρουομένους τὸν λόφον και
τοὺς, διε ἀνταγιστε-ταθῆσαν και ἔσ-
λησαν πρὸς τὸ Γύθιον, ὅπου πάλιν
μετέσταν οἱ τῆς μάχης πρὸς ἀλόκρουν
μεγάλῃς ἐπιθέσεως τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκ-
τραυματίζεται εἰς πάντε μίση τοῦ οὐ-
δατός των καὶ ὁ λοχαγὸς κ. Παπ-
δόπουλος διὰ χειροβομβίδος. Εἰς τὴν
ἐπι-εσιν κατὰ τὸν λόφον τοῦ Πολυ-
εἰς οἱ ἀπώλειαι των τάγματός ἀνή-
θον εἰς 125 νεκρούς και τραυματί-
αυτοὺς.

Καί εἰνε ἰδιαιτέρως ἄξιον ση-
μειώσεως. Ἐπὶ ἡ Παγκύριος
Συνέλευσις προέβη εἰς τὴν ἐν-
τολὴν ἀποφασίσαι τῆς, ἀφοῦ ἡ
πεδείχθησαν εἰς αὐτὴν πιθανοὶ
κίνδυνοι ἐξ αὐτῆς ὑπὸ μέλους
διαπρεποῦς τῆς Συνελεύσεως,
τοῦ ἐγκριτωτάτου πολιτευτοῦ κ.
Ζαννέτου, ὅστις ἐθεώρησε προ-
τιμότεραν τὴν συμμετοχὴν τοῦ
λαοῦ εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὴν
ἀποχὴν μετὰ ταῦτα τῶν νέων
Βουλευτῶν ἀπὸ τῶν ἐργασιῶν
τοῦ Νομοθετικοῦ ἀναπτύξας τὰς
διαφόρους ἀπώψεις τοῦ ζητήματος
μετὰ πάσης ἀναλυτικότητος.

Ἐν ἐπιγνώσει λοιπὸν ὁ λαὸς
ἔχει ἀναλάβει τὸν ἀγῶνα εἰς
τὰς ἰδικὰς τοῦ χειρὸς διαχει-
ζόμενος καὶ ἑξαρκῶν αὐτὸς τὴν
πολιτικὴν τῆς Νήσου τὴν ὅποι-
α ἐξήσκησαν μέχρι σήμερον οἱ
ἐπισκοποι Ἠγέται τῶν γυναικῶν
κατ' ἐντολὴν τοῦ.

Μετά τοῦ Κυπριακοῦ Τύπου τοῦ ὁποίου ἔπαισαν ἀνωτέρω τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν να παρακολουθῇ ἐκ τοῦ πληθὸν καὶ στένους τὴν κηρυχθεῖσαν, νέαν ἀσφρήν τῆς πολιτικῆς ἡμῶν δράσεως ἐπιτακτικὸν ἔχονσι καθήκον καὶ οἱ παλαῖοι καὶ νέοι πολιτευταὶ να ἐκθέσωσι σαφῶς καὶ ἀναλελυμένως καὶ μετὰ σθένους τὸ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ τὰς διαφόρους ὕψεις τῆς νέας καταστάσεως τῆς ὁποίας θὰ συμμερισθῇ μετὰ τῶν Παγκυπρίων ἀντιπροσώπων τὴν μεγάλην εὐθύνην ἀπέναντι τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἱστορικωτάτης Νῆσου. Οἱ ἐπιτιμησύντες δὲ ἔχουσι τὴν τιμὴν τῆς διευθυντικῆς τοῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος ὀφείλουσι καὶ νὰ ἐργασθῶσι σοβαρῶς, ἐνδελεχῶς, ἀνιδιοτελῶς καὶ ἀκαταπονήτως, ἵνα ἐφαρμοσθῇ πιστῶς τὸ πρόγραμμα τῆς νέας Ὁργανώσεως καὶ ὅπως ὁ ἀγὼν κρατούμενος εἰς τὸ ὕψος τὸν πραγματικὸν συντελεστῇ εἰς τὸ νὰ πραγματοποιήσωμεν ταχέως τὸν ἵνα καὶ ἀμετάβλητον, γλογερὸν καὶ ἀσβεστον πόθον μας, τὴν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πολιτικὴν ἡμῶν ἔνωσιν.

Πανταχόθεν δὲν ἀκούει τις τὰ ὁμιλοῦντα ἐμῇ περὶ μεταρρυθμίσεων τῆς διδασκαλίας, ὅχι μόνον ἐν Κίπρῃ, ἀλλ' εἰς οἷον ἕποιστο ἄλλο μέρος. Πανταχοῦ ἐπιτρατεῖ διασποράσιον. Ζῶντες εἰς μίαν τὴν παραδοτικότερην ἐποχὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Τὰ παλαιὰ πλαίσια τρίζουσιν ἐξ ὧλων τῶν μερῶν. Ἐκαστος ἐπιθυμῶν καὶ πολλὰς ἐπὶ καλῇ τῇ πίστει, γὰρ ὁμηγορήσας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ νέον κόσμον, διότι ἡ ἱκανοποίησις τοῦ ζῆν δὲν φαίνεται ποσῶς ἐπαρκεῖν. Ζητοῦσι διατυπώσεις νέου νόμου, νέων μεθόδων θέλουσι ταχέαν ἐξελίξιν, πλήρη μετατροπὴν τῆς παιδείας μας παιδαγωγία, νέον σχολεῖον, νέον κόσμον, θέλουσι γὰρ ἔχειν πάντα ταῦτα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ κατόπιν διὰ τοῦ ἀπογόνου των. Ἀλλ' ἡ παρὰ πολὺ ταχὺ ἐξέλιξις ἐμπνέει φόβον τῇ νέᾳ ἀναπαρτίᾳ ἀφαιρούμεν ἔλκων τὸν μέσον. Ἐκτείνω δὲμος τὸ ὅποσον δύναται τις νὰ προΐδῃ, παρ' ἑκαστὰς τὰς προσπάθειαις, εἶναι οἱ τὰ σχολεῖα τῆς αὔριον διὰ ὁμοῦ ὡσεὶ κατὰ πολὺ μὴ ἐκτείνω τὰς ἀμελείας.

Ἄς ἀρκεσθώμεν καὶ σημειώσωμεν
ἐπὶ αἰσχολοκῶν μεταρρημίστασι οὕτε
οὐτοπίστοι οὕτε ἀνυπόμνητοι τυγχά-
νουν. Εἴτε ἀσπασίως τὸ ἄνθρωπον
ρίζοντες καὶ μᾶς υπομνήσκουσιν ἐν
καταλλήλῳ στήθεϊ τίς ἡ ὕψις διῶν
κέρμεν ἄλματα. Καὶ μολεταυτὰ βλέ-
πομεν καλῶς ἐπὶ αὐτῇ ἐνεργείᾳ οὐχ
ὅτι βραδείας ἐξέλκεται ἀλλ' ἄλματικώς.
Ἀρά γε καὶ ἐξιστοῦμεθα εἰς μίαν
τοῦτον περίετον τῆς ἀνθρωπίνης
σκέψεως. Ἐάν οὕτως ἔχῃ ὁφείλει ἀ-
νεγκάλως καὶ πηγάσθαι τοῦτου τα-
χυτάτης διάδοσις πρὸς πληθύναν ἀν-
τιλήψασιν ἐπὶ τῶν σημειωμένων μεθό-
δων, οὐδεὶς δὲ δύναται να προειπῇ
τίς ἂν γίνῃ ὁ νέος κόσμος. Ἀπὸ τοῦ
μέλλον οὐδεὶν ἀνέκειναι, δύναται τίς θι-
μὸς τοῦλάχιστον να δοκιμάσῃ, να
διευθύνῃ τῶν ἄλματικῶν κινήσεων εἰς
κατεύθυνσιν ἥτις να δώσῃ τὴν με-
γαλτέραν εὐφρανίαν εἰς ὅλους καὶ τὰ
καλλίτερα ἀποτέλεσματα.

Μη θέλων νά φανῶ ἄξιον διὰ
τοὺς μεταρρυθμιστάς, θά προσθέσω
ἐν τῷ τοῦ κατωθεωμένου ὑπὸ τῆς
βίβας τῶν πραγμάτων νά συνεχίσω
ἐν τινι μέτρῳ τὸ ἔργον τῶν προχ.
τόχων των. Ἐν τέλει ἐννοῶ ἐπὶ
ἀνεῖ τις σκοπεῖν πρὸ τῆς πληθώρας
τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν συστημάτων τῶν
προτεινόμενων-ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν
πρὸ διακομίας

[illegible]

οὓς. Καὶ τοῦτο ἤμερον τυγχάνει
 τοῦ πᾶσι γνωστοῦ καὶ θαυτοῦ ἀπο-
 δεδειγμένου. Τὰ πολλὰ μὲν μαθημα-
 τὰ τὰ διδασκόμενα εἰς τοὺς μαθητὰς
 ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην ἀποτε-
 λεματικότητα. Μέχρι τέλους οἱ βαθ-
 τοὶ οἱ λαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ πλεί-
 ουτον τῶν μαθητῶν εἰνε πολλὴ μέτρον
 εἶνε σπάνιοι οἱ μεταξὺ τῶν τελειο-
 τέρων ἱκανοὶ καὶ ἐκτελέσωσι κατὰ
 ῥῆσιν ἐπαρκῶς - ἱκανοποιητικὴν τὰς
 σχολικὰς ἀργασίας εἰς ἃς ἀσυνήθι-
 στον αὐτοὺς κατ' ἑξ καὶ ὅκτω ἐτη συ-
 γχῶς. Δὲν καθίστῃ τοὺς σχολεστὲς
 τοῦτον διὰ τὸν ἐλάχιμον ἀριθμὸν
 τῶν μαθητῶν, τῶ μὴ κεκτημένων λαμ-
 βάνει διανοητικὰς ιδιότητας. Δὲν εἰν
 οὐδὲς ἔπερ ἐκλήγει τὰς πρώτας ὅλας
 τὰς ἐπολὰς τῇ ἡρωδοτῇ καὶ κατεργα-
 ζομένη. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δικαιολογεῖ τ
 τοῦ ῥῆσιν σφάλμα τοὺ ὁποῖον διαπράττει

Οἱ μαθηταὶ αἰοῖν ἀμειλιτῇ, αὐτὸ ἐν-
νοεῖται. Ἄλλ' εἰς ἐπιμέτρον τοῦ κα-
ποῦ εἶναι ἀμειλιτῇ μελετῶντες παρὰ
πολλὰ πράγματα συγχρόνως· μετα-
βαλόντες πολλὰ τάχως ἀπὸ τοῦ ἐν-
ἀνεπιμέτρου εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ τοιοῦτοι
ἀπορροαὴν συνεκλύουσιν καὶ ἐκτελέουσι
τὴν ἀσκήσιν ὄχι καλῶν. Ἐξ καὶ ὅτι
ἐκτὼν ἀποδοῦναι εἶνε περιττὸν παρὰ
τὴν ἀσκήσιν. ^{ἡ ἀσκήσις ἀποδοῦναι} ^{ἡ ἀσκήσις ἀποδοῦναι} ^{ἡ ἀσκήσις ἀποδοῦναι}
ἐκτελεσθῆναιτο συνήθειαν.

Ἐκείνοι οὖντινες ἔκπονεοι τὰ προ-
πράγματα τῶν τῆς μέσης παιδείας
ἐκτελέουσιν, διαβραβεύονται διὰ τὴν
χρηστέαν, εἰς τοὺς μαθητῶν, καὶ
τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, διὰ ἐξ-
εἶν αὐτοὺς παιδαγωγικὴν ὀφέλειαν
τοῦτο εἶναι ἐμφανέμενον. Τὰ λατινικὰ
ἐκτελέουσι σημαντικὴν σπουδαίστερα διὰ
ἐκείνους οὖντινες τὰ διδάσκουσιν. Ἐξ
ἐκείνων ἀπερὸς ἐλιγώτεράν ἄξιαν δι-
δοῦναι τοὺς καθηγητὰς τῶν μαθηματικῶν
Γνωρὶς μαθητῆς τῆς ἱστορίας οὖν
ἐκείνους ἀγνοοῦσι τὰ στοιχεῖα τῆς μαθη-
ματικῆς μετὰ κυνήγιον ἀπορροίας. Καὶ
τοιαῦτα γενικῶς συνήθειαν συγχρόνως
εἰς τοὺς ἀνεπιμέτρου ἐκτελέουσιν
μὴ μὲν ἀράδειται εἶνε ὅπῃ τῶν μαθη-
τῶν θεωρεῖται ἀσύγγνωστον.

Διεπίστυνα τοῦτο πολλάκις· κατὰ
τὸ τέλος ἐκέστου τριήντου ἐ μαθη-
τῆς ἀνήστου πλησιάσας ἕνα τῶν πα-
θηγητῶν σου καὶ τὸν ῥωτῶ· «Κύρι-
ε, ἔχω τὸν μέσον ὄρον;»· Ὁ μά-
θητός σου εἶπε ἐ εὐτελέστερος τῶν
μαθητῶν τοὺς ὁποίους δύναται νὰ
λάβῃ ἐ μαθητῆς χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ ἐ
σοβαρὰν ἀποτυχίαν.

περιορίζεται ἡ φιλοδοξία τοῦ παιδὸς
τούτου. Πολλοὶ ἐν τῶν κακῶν τοῦ
ποιοῦ μαθητῶν εἶνε συγχωρητέοι. Τοῖς
εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσωσιν εὐσυν-
εϊσθητῶς καὶ ἀρθῶς ὅλα τὰ σχολικὰ
καθήκοντα ἅτινα εἰσι πολυάρθρια
καὶ ἐκ διδάσκαλος καίτοι ἀκούσιω
σπουδῇ περὶ πολλῷ.

Διὰ τὰ δικαιολογήσῃσι τὴν πληθῆ-
ν τῶν τῶν σχολικῶν προγραμμάτων
προσφερόμεναι ἄνιστοι, ἔλλειψις σοφίας
ὡς λόγων, «τὰς Ἀνάγκας τῆς σύ-
γχρονον Κοινωνίας». «Ὁ ἀστέτισμός σου
ποὶ διερχόσῃ περὶ πολλῷ. Ἡ σύγ-
χρονος κοινωνία ἔχει ἀνάγκην πρὸς
εἰδικῶν καὶ εἰδικῶν ἀπεριβρίθμων
«Ὅθεν, ὁμιλῶ περὶ τῶν σχολῶν ἐν
τῶν στέλλωσιν τὰ τέκνα μας πρὶν ἐν
εἰδικτοποίησησιν, περὶ τῶν σχολῶν αἱ
εἰνες ἔχουσι τὴν ἀξιωσιν νὰ ὑπερβάλλ-
ῶσιν τοὺς μαθητὰς τῶν ἐξ οὐδοῦ
ἀκαταφλοερρεῖς» (*désintéressées*). Ἡ
σύγχρονον κοινωνία δὲν ἔχει ἀνάγκην
πρὸς ἀνθρώπων μηχανικῶς ἐργαζο-
μένων (*saboteurs*) ὅσοι πληθυννο-
μένον. Αὕτη ἔχει ἀρκετοὺς τοιοῦτους.

Ἦνα ὁ μαθητὴς ἐπωλεληθῇ πραγ-
ματικῶς τῆς παρεχόμενης αὐτῷ δι-
δάσκαλος, εἶνε ἀνάγκη ἑργασθῇ ἐν
εἰδικῇ νὰ διενεργηθῇ ἐν τῇ πνεύματι
αὐτοῦ. Ἦως ἐργάζεται; ἐκτελεῖ τὰ
ἐργασίαν τοῦ ὁμοῦ ὅπως ἡ ἐμπειρία
αὐτοῦ; Διδόσκειται ἀνευ ἀδημονίας
ἐν ἀπαρέταται διὰ πρὶν ἔπει μελετᾷ
ἰδοῦ τὸ ὅφελος νὰ διενεργεῖται τι.

Ἦ καὶ οἱ ἀπαντήσῃσι ἐπὶ ὑπέρχον
πρὶν ἐν τοῖς γυμνασίοις πολλοὶ μαθη-
ταὶ μέτριοι ὅτινες ὤφειλον νὰ περὶ

μαρτί τοῦ μαθητοῦ νὰ ἀπασχολῶνται ἀπολύτως ὑπὸ τῶν σχολικῶν του καθηκόντων; Μήπως ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν νεαρῶν ὄντων ἡ παιδαγωγία δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλα;

Τὰ μαθηματικά, ἡ ἱστορία, τὰ λα-
τινικά, δὲν ἔχουσιν τὰς μαγικὰς ἀρε-
τὰς πρὸς ὅσας τοῖς ἀποδιδόν. Ἡ ἀ-
ποτελεσματικότης τῆς διδασκαλίας ἐ-
ξαρτᾶται πρὸ πάντων ἐκ τῆς πνευμα-
τικῆς καταστάσεως τοῦ μαθητοῦ. Ἀρ-
κεῖ νὰ ἀργάζηται μετὰ προσοχῆς
καὶ καλῆς θελήσεως οὗτις δῆποτε καὶ
δὲν μελετᾷ οὗτος.

Διὰ τὰ ἐξασκήσωμεν βλας τοῦ τὰ
δυνάμεις, διὰ τὴν ὑποβρεθῆσωμεν εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡθικὴν τ.υ. ἀνά
πτωξιν, χωρὶς οὐδὲν τὸ ἐνδοξασθε
παρμελίσσωμεν, δὲν εἶνε ἀνάγκη τὸ
σημειώσωμεν ὅτι ὡς δέκα «κλά
δους» εἰς τὸ πρῶτον. Δι' αὐτὸ
ἐν μὲθρημα τερπνὸν θὰ ἤρξιν ἀπαι
ρῶς ἐπὶ τὰ ἄλλα ἀτινα θὰ τὸν ἀφισο
ἀδιδόρον.

Υπό τινος ἐπόψεως ἡ πλήρης ἀγνοία
εἶνε προτιμότερα τῆς ἐπιπολαίου ἐπι-
στήμης τῆς κακῶς ἀφομοιωθείσης.

[illegible]

Ἰπάρχους πλεῖστοι μαθηταὶ οἱ
τινες κατὰ τὴν διδασκίαν τὸν σφαι-
ρῶν τὸν ἔχον τὴν εὐκαρίαν τὴν ἀφ' ἧς
μῶσι κακὴν ἔργασαν. Προτίθοντο αὐ-
τοῖς ἀσκήσεις εὐκολωτέρας, τὸν Σχο-
λεῖον δὲ βρῶντα ὁσαύτως· νὰ τοῖς
παράσχῃ ἐπιτυχὸς τὴν εὐκαρίαν τὴν
κάρμου καλὴν ἔργασαν. Οἱ καλὲς
μαθηταὶ εἶνε ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκτελέσω-
ν κατὰ τὴν διδασκίαν τὴν καλὴν
καθ' ἑκάστον μῆνα τὰ καθήκοντα
τῶν κατὰ τὴν καλλίτερον τοῦ προη-
γουμένου μηνός. Τοῦτο δὲ γίνῃ δι-
δάσκοντες καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν κα-
κῶσι πλείοτερον ἐστὶν ἡ διδασκαλί-
α· ἐκτελέσωσι τὰ ὑπὸ νόμῳ πνεύματος.

Ἰδοὺ μία τελευταία ἀποφίσι τοῦ Σχη-
τήματος. Ἐπειδὴ θέλει να ἀθήσῃ τοῖς
λοιποῦς τοῦ μαθητᾶς του εἰς τὴν πε-
ρὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος, δι-
δάσκων ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς νὰ
συμπαραστήται. Τοιοῦτο ἔργον εἰς μα-
θῆτα ἃ ἔχῃσι χιλιάδας πρὸ ὀφθαλ-
μῶν ὑπεδύκει ἀνδρῶν ποτε ἐπινοή-
σας καὶ ἐπιπλήρητον. Ἄς φαντα-
σθῇ τίς διε τοῦτο δι' αὐτοὺς οὐδὲν
ἃ ἔχῃ σπουδαίοντα. Τὸ Σχολεῖον
τῶν ἡδυνάτω ἀνέστη ἐπὶ τῶν πα-
ρῶν μαθητῶν εὐεργετικὴν ἐπίδρα-
σιν, ἔδωκε σπυκαίνεον καὶ περιορίσῃ τὴν
προσπάθειάν του.

Βεβαίως ἡ φοβερὰ ἀταξία ἡ ἐποικὶς
ἐμπειρία εἰς τὸν κόσμον ὀφείλει να
μᾶς καταστήσῃ ἑλληγν οὐκ επιτιμώμενους
Ἡ λογὸς τῆς μορφώσεως εἶνε ἴσως
ὀλιγώτερον μεγάλη ἔσον τὴν φαντα
ζονται. Ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ διατηρήσ
σωμεν ἀκριβή μιαν βεβαίτητα:
μορφῆς θὰ παῖξ ἐν τῇ κοινωτικῇ
λαμπρότατον ρόλον-ἐὰν ἐπιτύχῃ ν
διαπλάσῃ ῥαγάτας ἑγκρατίας καὶ ἀν
θρώπου καλῆς δαλύσεως.

Ἰδοὺ ἐκεῖνο ὅπερ τυγχάνει πρόβη-
λον κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους.
Ἐκτός τῶν ἐφύλων καὶ τῶν ἀσθε-
νῶν ἔλα τὰ παῖδια ἔχουσιν, ἐπὶ σει-
ρᾷ ἐτῶν, τάσιν πρὸς τὴν πρόσδο-
σιν ἢ ἥτο εὐκολόν νὰ δεικνύωμεν ἐπὶ
ἐκαστον μαθητὴν ὅτι, ὅλγον κατ' ὅ-
λγον αἱ γνώσεις του αὐξάνουσι κα-
θὲν γίνεται ἰσχυρότερος, διοικητικώτε-
ρος καὶ ἰσχυρότερος.

